

RP 196/2001 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om statens långivning och statsborgen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om statens långivning och statsborgen ändras. I lagen föreslås allmänna bestämmelser om en avgift för statsborgen och statsgaranti och om de allmänna grunderna för fastställande av avgiften. Närmare bestämmelser om de detaljerade grunderna för fastställande av avgiften kan utfärdas genom förordning av statsrådet. I lagen föreslås också bestämmelser om tillsynen över villkoren för lån som staten beviljar, statsborgen och statsgaranti samt om myndigheternas rätt att få uppgifter. Genom de föreslagna ändringarna säkerställs att de avgifter som förutsätts i Europeiska gemenskapens konkurrenslagstiftning och tillämpningen av den kan tas ut för statsgarantier och att villkoren för statsborgen och statsgarantier kan övervakas. Propositionen hänför sig till de arrangemang som syftar till beredskap att med hjälp av statsgaranti temporärt täcka riskerna enligt de obligatoriska krigs- och terrorriskförsäkringar som luftfartslag-

stiftningen i olika länder kräver av finländska flygbolag.

I lagen föreslås bestämmelser om beviljande av statligt lån som sådant kapitallån som avses i lagen om aktiebolag och som tas upp under det egna kapitalet i det bolag som är låntagare. Lån skall kunna beviljas som kapitallån endast om detta särskilt tillåts i budgeten. I lagen föreslås också bestämmelser om ändring av statliga lån till understöd.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits. Den paragraf som gäller kapitallån skall dock träda i kraft först vid ingången av nästa finansår, dvs. den 1 januari 2002. Eftersom propositionen hänför sig till skötseln av den allvarliga störning på marknaden för flygförsäkringar inom civilflygtrafiken vilken uppkom till följd av terrordåden i Förenta staterna den 11 september 2001, bör den behandlas i brådskande ordning.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och bedömning av det

Enligt 82 § grundlagen får statsborgen och statsgaranti beviljas med riksdagens samtycke. Enligt förarbetena till grundlagen och vedertagen praxis skall även borgens eller garantins maximibelopp framgå av samtycket.

De allmänna bestämmelserna om statsborgen ingår i lagen om statens långivning och statsborgen (449/1988). I lagen föreskrivs om motsäkerhet för statsborgen och om borgensavgift. För statsborgen skall motsäkerhet krävas, om inte riksdagen har beslutat något

annat. Då statsrådet med riksdagens samtycke beviljar statsborgen skall statsrådet bestämma att en avgift skall betalas för borgen. Avgiften fastställs enligt borgenskreditens kapitalbelopp eller det ansvar som avtalsförpliktelsen medför för staten. Borgensavgift uppbärs både som engångs- och som årsavgift till belopp som bestäms genom förordning. Statsborgen beviljas också ofta med stöd av speciallagstiftning som gäller något bestämt finansieringssystem. Om statsborgen bestäms bl.a. i lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet (445/1998) och lagen om statsgarantier

för vissa näringsgrenar (375/1963).

Om statsgarantier finns inte någon exaktare lagstiftning med allmänt tillämpningsområde än den bestämmelse som ingår i 82 § grundlagen. Statsgaranti beviljas med stöd av speciallagstiftning som gäller någon enskild grupp av statsgarantier eller också fattar statsrådet, efter att ha fått riksdagens samtycke, med stöd av sin allmänna behörighet beslut om att garanti skall beviljas och om villkoren för den. Till den speciallagstiftning som reglerar statsgarantier hör bl.a. lagen om statsgarantifonden (444/1998) och lagen om statliga exportgarantier (422/2001). Enligt lagen om statliga exportgarantier är statsgarantin vanligen avgiftsbelagd så att en garantiavgift tas ut för garantin och då avgiften fastställs beaktas bl.a. riskperiodens längd, kreditvärdigheten hos föremålet för risken, kreditvärdigheten hos landet där föremålet för risken finns och andra omständigheter som inverkar på den risk som skall täckas samt konkurrensfaktorer.

Statsborgen och statsgaranti kan vara sådant statligt stöd som avses i artikel 87 och 88 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Enligt artikel 87 i EG-fördraget är det förbjudet att bevilja sådant stöd som är oförenligt med gemenskapens inre marknad. Medlemsstaten skall på förhand underrätta kommissionen om planer på att vidta stödåtgärder och kommissionen skall besluta om stödet är förenligt med den gemensamma marknaden. Kommissionen kan också ställa villkor som medlemsstaten skall uppfylla och vid behov också foga till villkoren för det stöd som beviljas för att stödet skall vara förenligt med den gemensamma marknaden. Medlemsstaten har också skyldighet att övervaka iakttagandet av dessa villkor. Denna skyldighet härrör från den lojalitetsförpliktelse som ingår i EG-fördraget.

Beviljande av statligt lån, statsborgen och statsgaranti är sådana förvaltningsuppgifter som hänför sig till statsfinanserna. Myndighetsförfarandena i samband med dem omfattas således av de krav i grundlagen enligt vilka bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter skall utfärdas genom lag och garantier för en god förvaltning också skall tryggas genom lag. Då staten beviljar statsborgen eller statsgaranti

tar staten också på sig risker som hänför sig till ekonomin eller verksamheten hos någon som står utanför statens budgetekonomi. Tryggandet av riksdagens statsekonomiska beslutanderätt och av en god ekonomi i allmänhet förutsätter att behövliga villkor kan fogas till statsborgen och statsgarantin och att iakttagandet av dem kan övervakas.

Den gällande regleringen har i praktiken delvis visat sig vara bristfällig. Som stöd för ett ändamålsenligt och flexibelt beviljande av statsgaranti som kräver riksdagens samtycke skulle det utöver den speciallagstiftning som gäller vissa vedertagna statsgarantier behövas en lagstiftning med allmänt tillämpningsområde. I synnerhet vid allvarliga störningar på marknaden är det viktigt att beslutsfattandet och procedurerna inom det kan basera sig på en lagstiftning med allmänt tillämpningsområde. Grunderna för tillsynen över statsborgen och statsgaranti regleras inte heller genom lag så som de gällande kraven i grundlagen förutsätter.

I praktiken har dessa problem visat sig t.ex. den 27 september 2001 då flygbolag med drifttillstånd som utfärdats av luftfartsmyndigheten i Finland beviljades temporär statsgaranti för täckande av ansvaret enligt de försäkringar som är obligatoriska enligt internationella allmänt tillämpliga luftfartsbestämmelser för skador som eventuellt åsamkas tredje part i krigs- och terrorssituationer. Flygbolagens försäkringar sades upp den 11 september 2001 till den del de gällde krigs- och terrorrisker, till följd av terrorråden i Förenta staterna. Verksamhetsmiljön har inte ännu heller normaliserats och därför har man varit tvungen att förlänga den temporära statsgarantins giltighetstid. Europeiska kommissionen har i ett meddelande den 11 oktober 2001 meddelat att den temporära statsgaranti som ersätter de uppsagda försäkringarna är förenlig med den gemensamma marknaden och således godtagbar endast om en avgift som står i proportion till den risk som skall täckas uppbärs för garantin. Europeiska unionens råd bestående av finansministrarna och kommunikationsministrarna har vid möten den 16 oktober 2001 politiskt godkänt att statsgarantierna förlängs till utgången av innevarande år på vissa villkor som gemensamt överenskoms inom unionen. Europeiska uni-

onens medlemsstater strävar efter att inom rådet komma överens om gemensamma principer och villkor för garantierna. I den gällande finska lagstiftningen finns inga allmänna bestämmelser om de allmänna grunderna för en avgift för sådan statsgaranti eller om förfarandena vid övervakningen av villkoren för statsgarantin.

På statliga lån som beviljas av det anslag som i statsbudgeten har anvisats för detta ändamål tillämpas lagen om statens långivning och statsborgen. Inom finansierings- och stödpraxis har sådana instrument för beviljande av finansiering och stöd utvecklats som inte tydligt är vare sig lån eller understöd, eller så har de drag av stöd som i lagstiftningen regleras som någon annan form av stöd. Som exempel kan speciellt nämnas ändring av lån till understöd och lån på samma villkor som eget kapital. Med kapitallån avses enligt 5 kap. 1 § lagen om aktiebolag (734/1978), sådant detta lagrum lyder i lag 145/1997, lån som i aktiebolagets balansräkning tas upp som en särskild post under det egna kapitalet. Enligt lagen om aktiebolag har den som beviljar kapitallån sämre förmånsrätt än alla andra borgenärer om bolaget upplöses eller försätts i konkurs. Återbetalningen av kapitallån och betalningen av ränta på det begränsas också betydligt i 5 kap. 1 § 2 och 3 punkten lagen om aktiebolag. Med tanke på den praktiska stödpolitiken och i synnerhet förfarandena vid beviljande av stöd och stödtagarnas ställning har störande juridiska oklarheter uppstått om hur vissa faktiska stödformer och procedurerna i samband med dem bör bedömas. Den allmänna lagstiftningen om statens långivning bör därför ändras så att också den allmänna lag som gäller lån som beviljas med statens medel lätt kan tillämpas på olika stödformer. En ändring av lagstiftningen behövs också för att det skall kunna tryggas att riksdagens statsekonomiska beslutsfattande är effektivt också när stöd- och finansieringspraxis förändras.

2. Propositionens mål och föreslagna ändringar

Det föreslås att lagen om statens långivning och statsborgen ändras så att den blir en allmän lag som överensstämmer med dagens

praktiska behov och de krav gällande god förvaltning och ekonomi vilka följer av grundlagen och som kan tillämpas på lån som beviljas av anslag som i statsbudgeten har anvisats för detta ändamål samt på statsborgen och statsgaranti som beviljas med riksdagens samtycke. Lagen skall tillämpas då bestämmelser om långivning, statsborgen och statsgaranti inte ingår i någon annan lag eller i någon förordning som utfärdats med stöd av den. I lagen föreslås således som en ny helhet allmänna bestämmelser om statsgaranti. I lagen föreskrivs särskilt om en avgift för statsgaranti och revideras bestämmelsen om de allmänna grunderna för fastställande av borgensavgiften.

Enligt 15 § 2 mom. lagen om statens långivning och statsborgen kan statsrådet av särskilda skäl besluta att borgensavgift inte skall fastställas. I praktiken har statsborgen beviljats utan avgift för ett sådant finansieringsbolags upplåning som staten äger helt eller för delägarborgen i statens intressebolag, då det har stått i statens eget intresse att ordna en så förmånlig upplåning som möjligt. Emellertid kunde också tryggheten av konkurrenskraften när det gäller den för samhällsekonomin nödvändiga lufttrafiken vara ett sådant särskilt skäl som avses i lagrummet, om de övriga EU-länderna kommer fram till att någon garantiavgift inte skall uppbäras.

Genom de föreslagna ändringarna uppfylls således de gällande kraven i grundlagen att grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt garantier för god förvaltning på ett heltäckande sätt skall regleras genom lag. Samtidigt bringas också bestämmelserna om statens långivning, statsborgen och statsgaranti i den allmänna lagen i överensstämmelse med gällande krav på god ekonomi.

I lagen föreslås bestämmelser om tillsynen över statsborgen och statsgaranti. Genom lagen föreslås också statsunderstödslagens (688/2001) tillämpningsområde bli utvidgat så att vissa bestämmelser i statsunderstödslagen också skall tillämpas på långivning, statsborgen och statsgaranti. Beviljande av lån av det anslag som har anvisats för ändamålet i statsbudgeten samt beviljande av statsborgen och statsgaranti med riksdagens samtycke berörs i stor utsträckning av samma

krav på garantier för god förvaltning och på god ekonomi som den statliga finansiering som ges i form av understöd. Statsunderstödslagen är en allmän lag som gäller beviljande av finansiering för att understöda en viss verksamhet eller ett visst projekt. I statsunderstödslagen föreskrivs om garantier för god förvaltning och förfaranden som tryggar en god statsekonomi i samband med sådan verksamhet. Enligt 3 § statsunderstödslagen skall lagen inte tillämpas på utlåning av statens medel, statsborgen eller statsgaranti, om vilka bestäms särskilt. I 3 § statsunderstödslagen bestäms emellertid att statsunderstödslagens tillämpningsområde genom någon annan lag kan utvidgas till att omfatta sådana stödformer som inte är statsunderstöd och således inte omfattas av statsunderstödslagen. I överensstämmelse härmed föreslås att de bestämmelser i statsunderstödslagen som gäller övervakning och granskning, utbyte av information samt ändringssökande och verkställighet av myndighetens beslut i tillämpliga delar skall bli tillämpliga också på statens långivning samt på statsborgen och statsgarantier som beviljas med riksdagens samtycke. Det är motiverat att statsunderstödslagens tillämpningsområde delvis utvidgas till att omfatta långivningen också av den orsaken att utlåning av statens medel och beviljande av statsunderstöd ofta är parallella stödformer som används samtidigt och där t.ex. stöd som ursprungligen har beviljats i form av lån senare kan ändras till understöd. Syftet med de föreslagna ändringarna är att olika statliga stöd och förfarandena i samband med dem regleras på ett så enhetligt sätt som möjligt i de allmänna lagarna.

3. Propositionens verkningar

Riksdagen anvisar årligen i budgeten anslag av vilka statliga lån kan beviljas. Statsborgen och statsgaranti kan beviljas med riksdagens samtycke, i vilket beloppet avgränsas. De föreslagna lagändringarna har inga direkta verkningar på antalet lån som beviljas eller det ansvar som statsborgen och statsgarantier som beviljas med riksdagens samtycke medför för staten.

Att statsgarantin är avgiftsbelagd skapar klara rättsliga grunder för att uppbära in-

komster till staten då staten påtar sig risker. Detta minskar också den risk för ekonomiska förluster som beviljande av garanti innebär för staten samt de negativa effekter som beviljande av statsgaranti eventuellt kan ha på en effektiv konkurrens och en effektiv marknad. Beloppet av de avgifter som uppbärs med stöd av den allmänna lagen kan dock inte uppskattas i detta skede. Beloppet av de avgifter som uppbärs för de statsgarantier som ersätter de finländska flygbolagens försäkringar och som eventuellt måste förlängas kan t.ex. inte uppskattas i detalj, eftersom någon detaljerad överenskommelse om avgiftsnivån och de strukturella detaljerna för avgiftspolitikerna ännu inte har nåtts inom Europeiska unionen.

Syftet med de föreslagna ändringarna är att stärka tryggheten av de aspekter som gäller en god ekonomi inom statens långivning och då statsborgen och statsgaranti beviljas. De bestämmelser i statsunderstödslagen som föreslås bli tillämpliga på statens långivning samt på statsborgen och statsgaranti möjliggör kostnadseffektivare förfaranden än tidigare vid delgivning och verkställande av beslut samt sökande av ändring. Detta möjliggör smärre kostnadsinbesparingar.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till ändringar som införandet av euron förutsätter i vissa lagar som gäller statsfinanserna (RP 162/2001 rd) är under behandling i riksdagen. I propositionen föreslås en teknisk ändring i lagens 9 § på grund av införandet av euron. Nämda proposition och denna proposition kan behandlas oberoende av varandra.

Denna proposition är en nödvändig del av de arrangemang med vilka beredskap skapas för att trygga verksamhetsmöjligheterna för de flygbolag som har drifttillstånd av luftfartsmyndigheten i Finland i en situation där

sådana försäkringar som är obligatoriska enligt luftfartslagstiftningen i olika länder med tanke på skador som krigs- och terrorrisker eventuellt åsamkar tredje part inte står att få

på den kommersiella marknaden. Propositionen bör därför behandlas i brådskande ordning.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1.1. Lag om statens långivning och statsborgen

Lagens rubrik. I lagen föreslås bestämmelser om statsgaranti. Det föreslås därför att lagens rubrik ändras så att den motsvarar lagens innehåll. Som ny rubrik föreslås lag om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti.

1 §. *Tillämpningsområde.* Det föreslås att paragrafen ändras så att lagen utöver att tillämpas på statliga lån som beviljas av anslag som anvisats i statsbudgeten och statsborgen som beviljas med riksdagens samtycke även skall tillämpas på statsgaranti som beviljas med riksdagens samtycke. Lagen är då en allmän lag som också gäller statsgarantier. I paragrafen görs samtidigt en teknisk ändring så att den föråldrade finska termen ”tulomenoarvio” ersätts med den nuvarande termen ”talousarvio”.

2 §. *Förhållande till annan lagstiftning.* Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., som utvidgar statsunderstödslagens tillämpningsområde så att vissa bestämmelser i lagen också kan tillämpas på statliga lån, statsborgen och statsgaranti. Bestämmelserna i 14—18 § statsunderstödslagen, som gäller stödtagarens skyldighet att lämna uppgifter, myndighetens tillsynsuppgift, granskningsrätt, utförande av granskning samt handräckning, skulle bli tillämpliga på tillsynen över lån som beviljas av statens medel samt statsborgen och statsgaranti. På informationsbyte mellan myndigheter vid tillsynen över statens långivning, statsborgen och statsgarantier tillämpas bestämmelserna i 31 och 32 § statsunderstödslagen om de förutsättningar under vilka myndigheterna kan utbyta med stöd av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) sekretessbelagda uppgifter med varandra. Dess-

utom skall statsunderstödslagens 33 §, som gäller delgivning av myndighetens beslut, 34 §, som gäller ändringssökande, och 35 §, som gäller verkställighet av myndighetens beslut, tillämpas.

Lagen om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti skall också i fortsättningen vara sekundär i förhållande till den övriga lagstiftningen och de förordningar som givits med stöd därav. De bestämmelser i statsunderstödslagen som blir tillämpliga med stöd av lagen är sekundära och skall inte tillämpas om det i någon annan lag eller i en förordning som givits med stöd av den finns bestämmelser som gäller statens långivning, statsborgen eller statsgaranti. De föreslagna ändringarna inverkar således inte t.ex. på tillämpningen av lagen om statens specialfinansieringsbolags kredit- och borgensverksamhet och lagen om statliga exportgarantier.

4 a §. *Kapitallån.* Det föreslås att till lagen fogas en ny 4 a §, i vilken föreskrivs om beviljande av kapitallån enligt 5 kap. 1 § lagen om aktiebolag. Beviljande av kapitallån innebär i sak en placering i bolaget eller beviljande av understöd till bolaget. När det gäller kapitallån har den myndighet som beviljar lånet sämre möjligheter att säkerställa att villkoren för finansieringen uppfylls än i fråga om vanliga statsunderstöd. Kapitallån används dock som en stödform när det gäller stöd som beviljas av det anslag som anvisats i statsbudgeten. Därför är det nödvändigt att ta in bestämmelser om det i lagen. Enligt förslaget skall statligt lån kunna beviljas som kapitallån endast om detta särskilt tillåts i budgeten.

12 §. *Betalningsbefrielse och ändring av lån till understöd.* Det föreslås att till paragrafen fogas förtydligande bestämmelser om ändring av lån som beviljats av anslag i statsbudgeten till understöd. I en flexibel stödpolitik är det ändamålsenligt att i vissa situationer bevilja lån av statens medel så att

lånet kan ändras till understöd, om de mål som uppställts för beviljande av stöd nås eller bestämda omständigheter inträffar. Det finns dock inte några allmänt tillämpliga bestämmelser om förfarandet och den lagstiftning som skall tillämpas på det. I paragrafen föreslås att för ändring av lån till understöd skall riksdagens godkännande inhämtas. Godkännande gällande en bestämd lånegrupp kunde också ges i motiveringen till statsbudgeten. I övrigt skall bestämmelserna i statsunderstödslagen tillämpas på ändring av lån till understöd.

15 §. *Borgensavgift.* Det föreslås att till paragrafen fogas allmänna bestämmelser om en avgift för statsgaranti. De statsgarantier som beviljas med stöd av speciallagstiftning är vanligen avgiftsbelagda och avgiften fastställs vanligen utgående från den risk som hänför sig till garantin. Bestämmelserna om och principerna för statliga stöd i Europeiska gemenskapens lagstiftning och kommissionens tillämpningspraxis förutsätter ofta att statsgarantin är avgiftsbelagd för att den skall vara förenlig med gemenskapens inre marknad och således godtagbar. I paragrafen föreskrivs att borgensavgift skall kunna uppbäras för statsborgen och dessutom för statsgaranti som har beviljats med tanke på skadeståndsansvar eller någon annan ekonomisk påföljd. I paragrafen föreskrivs dessutom om de allmänna grunderna för borgensavgiften. Samma allmänna grunder skall således tillämpas då avgifterna för statsborgen och för statsgaranti fastställs. Det föreslås således att paragrafen ändras också till denna del. Då borgensavgiften fastställs skall enligt förslaget beaktas beloppet av den betalningsskyldighet som borgen eventuellt medför för staten, arten och omfattningen av den verksamhet och ekonomi som är föremål för risken, riskperiodens längd, kreditvärdigheten hos föremålet för risken, kreditvärdigheten hos landet där föremålet för risken finns och andra omständigheter som inverkar på den risk som skall täckas samt konkurrensfaktorerna. Den detaljerade formeln för uträkning av avgiften varierar för olika risker. Enligt förslaget kan närmare bestämmelser om fastställandet av borgensavgiften utfärdas genom förordning av statsrådet. Borgensavgiftens belopp eller en specifik grund för beräkningen av den kan

också, utan att någon förordning av statsrådet utfärdas, direkt tas in som ett villkor i statsrådets beslut om beviljande av statsborgen eller statsgaranti.

15 a §. *Tillsyn över borgen och garanti.* I paragrafen föreslås bestämmelser om myndighetens rätt att övervaka att villkoren för statsborgen eller statsgarantin iakttas samt om myndighetens rätt att få de uppgifter och utredningar som behövs för övervakningen. När det gäller statsborgen och statsgaranti tar staten på sig en risk som hänför sig till en sådan förmånstagares kredit eller avtalsförpliktelse eller verksamhet som står utanför statens budgetekonomi. I samband med beviljandet av statsborgen och statsgaranti är det därför nödvändigt att ställa behövliga villkor för att säkerställa att de villkor som hänför sig till riksdagens samtycke uppfylls och för att också i övrigt trygga statens intressen. Det är också nödvändigt att övervaka att dessa villkor uppfylls. Enligt 80 § grundlagen skall bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. I paragrafen föreslås därför bestämmelser om myndighetens rätt att få de uppgifter och utredningar som behövs för tillsynen över statsborgen och statsgarantier samt om myndighetens rätt att utföra granskningar. Enligt paragrafen skall den för vars ekonomi eller verksamhet borgen eller garantin har beviljats vara skyldig att lämna uppgifter och utredningar. Myndigheten skall också ha rätt att granska dennes verksamhet och ekonomi. När det gäller statsborgen skall myndigheten ha rätt att få de uppgifter och utredningar som behövs för tillsynen också av borgenären i det skuldförhållande som borgen grundar sig på. Med stöd av lagens 2 § skall bestämmelserna om övervakning och granskning i 14—18 § statsunderstödslagen tillämpas på förfarandena vid tillsyn och granskning.

2. Ikraftträdande

De föreslagna bestämmelserna i lagen är delvis nödvändiga för att villkoren för de temporära statsgarantier som beviljats för tryggnad av flygtrafiken, ifall de temporära statsgarantierna måste förlängas, skall kunna ordnas på det sätt som förutsätts i Europeiska

gemenskapens lagstiftning och som medlemsstaterna i Europeiska unionen gemensamt kommit överens om. Förslaget bör därför behandlas i brådskande ordning och lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

I lagen föreslås en övergångsbestämmelse, enligt vilken lagen inte skall tillämpas på statsborgen och statsgaranti som har beviljats före lagens ikraftträdande. Avsikten är att de föreslagna nya bestämmelserna skall tillämpas, om de temporära statsgarantier som beviljats finländska flygbolag måste förlängas

efter det att det nu gällande garantibeslutets giltighetstid gått ut den 25 november 2001. I ikraftträdelsebestämmelsen föreslås också en övergångstid för den nya 4 a §, som gäller kapitallån, så att bestämmelserna i paragrafen skall tillämpas först från den 1 januari 2002. Den nya bestämmelsen skall således träda i kraft vid ingången av det nya finansåret.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag**om ändring av lagen om statens långivning och statsborgen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 20 maj 1988 om statens långivning och statsborgen (449/1988) lagens rubrik samt 1 §, rubriken för 2 §, 12 § och 15 § 1 mom. samt fogas till 2 § ett nytt 2 mom., till lagen en ny 4 a §, till 15 § ett nytt 4 mom. och till lagen en ny 15 a § som följer:

Lag**om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti**

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på statliga lån som beviljas av anslag som anvisats i statsbudgeten samt på statsborgen och statsgaranti som beviljas med riksdagens samtycke.

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

På tillsynen över statligt lån, statsborgen och statsgaranti enligt denna lag samt på sökande av ändring i en myndighets beslut och verkställandet av det i ett ärende enligt denna lag tillämpas dessutom 14—18, 31—32 och 33—35 § statsunderstödslagen (688/2001).

4 a §

Kapitallån

Ett statligt lån kan beviljas som ett kapitallån enligt 5 kap. 1 § lagen om aktiebolag (734/1978) endast om detta särskilt tillåts i budgeten.

12 §

Betalningsbefrielse och ändring av lån till understöd

För efterskänkning av lån och ändring av lån till understöd skall riksdagens godkännande inhämtas, om inte riksdagen har samtyckt till att statsrådet eller den myndighet som beviljat lånet kan efterskänka det eller ändra det till understöd. På ändring av lån till understöd tillämpas i övrigt vad som bestäms i statsunderstödslagen.

15 §

Borgensavgift

För statsborgen som beviljas med riksdagens samtycke uppbärs en borgensavgift. Då borgensavgiften fastställs beaktas beloppet av den betalningsskyldighet som borgen eventuellt medför för staten, arten och omfattningen av den verksamhet och ekonomi som är föremål för risken, riskperiodens längd, kreditvärdigheten hos föremålet för risken, kreditvärdigheten hos landet där föremålet för risken finns och andra omständigheter som inverkar på den risk som skall täckas samt konkurrensfaktorerna. Närmare

bestämmelser om fastställande av borgensavgiften kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Vad som ovan bestäms om uppbärandet av avgift för statsborgen och om borgensavgiften tillämpas också på statsgarantier och den garantiavgift som skall uppbäras för dem.

15 a §

Tillsyn över borgen och garanti

Den myndighet som beviljat statsborgen eller statsgaranti har rätt att vid en tidpunkt som myndigheten bestämmer av den för vars

ekonomi och verksamhet borgen eller garantin har beviljats få sådana uppgifter och utredningar som behövs vid tillsynen över att villkoren för borgen eller garantin iakttas, samt rätt att granska ekonomin och verksamheten hos denna. När det gäller statsborgen har myndigheten rätt att få ovan avsedda uppgifter och utredningar också av borgenären, då borgen har beviljats för tryggnad av dennes fordringar.

Denna lag träder i kraft den 200 . Bestämmelserna om kapitallån i 4 a § tillämpas dock först från den 1 januari 2002. Denna lag tillämpas inte på statsborgen och statsgaranti som har beviljats före lagens ikraftträdande.

Helsingfors den 26 oktober 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Sauli Niinistö*

Lag**om ändring av lagen om statens långivning och statsborgen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 20 maj 1988 om statens långivning och statsborgen (449/1988) lagens rubrik samt 1 §, rubriken för 2 §, 12 § och 15 § 1 mom. samt fogas till 2 § ett nytt 2 mom., till lagen en ny 4 a §, till 15 § ett nytt 4 mom. och till lagen en ny 15 a § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse***Lag****Lag****om statens långivning och statsborgen****om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti**

1 §

1 §

*Tillämpningsområde**Tillämpningsområde*

Denna lag tillämpas på statliga lån som beviljas ur anslag som anvisats i statsbudgeten samt på statsborgen som beviljas med riksdagens samtycke.

Denna lag tillämpas på statliga lån som beviljas av anslag som anvisats i statsbudgeten samt på statsborgen *och statsgaranti* som beviljas med riksdagens samtycke.

2 §

2 §

*Lagens sekundära karaktär**Förhållande till annan lagstiftning*

På tillsynen över statligt lån, statsborgen och statsgaranti enligt denna lag samt på sökande av ändring i en myndighets beslut och verkställandet av det i ett ärende enligt denna lag tillämpas dessutom 14—18, 31—32 och 33—35 § statsunderstödslagen (688/2001).

4 a §

Kapitallån

Ett statligt lån kan beviljas som ett kapitallån enligt 5 kap. 1 § lagen om aktiebolag

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(734/1978) endast om detta särskilt tillåts i budgeten.

12 §

12 §

*Betalningsbefrielse**Betalningsbefrielse och ändring av lån till understöd*

För efterskänkning av lån skall riksdagens godkännande inhämtas, om inte riksdagen har samtyckt till att statsrådet eller den myndighet som beviljat lånet kan efterskänka det.

För efterskänkning av lån och ändring av lån till understöd skall riksdagens godkännande inhämtas, om inte riksdagen har samtyckt till att statsrådet eller den myndighet som beviljat lånet kan efterskänka det eller ändra det till understöd. På ändring av lån till understöd tillämpas i övrigt vad som bestäms i statsunderstödslagen.

15 §

15 §

*Borgensavgift**Borgensavgift*

Då statsrådet med riksdagens samtycke beviljar statsborgen som säkerhet för inhemsk eller utländsk kredit eller för någon annan därmed jämförbar avtalsförpliktelse, skall statsrådet bestämma att en avgift skall betalas för borgen. Avgiften fastställs enligt borgenskreditens kapitalbelopp eller det ansvar som avtalsförpliktelsen medför staten. Borgensavgift uppbärs både som engångs- och som årsavgift till belopp som stadgas genom förordning. *Borgensavgiften kan vara olika stor för inhemsk och för utländsk kredit.*

För statsborgen som beviljas med riksdagens samtycke uppbärs en borgensavgift. *Då borgensavgiften fastställs beaktas beloppet av den betalningsskyldighet som borgen eventuellt medför för staten, arten och omfattningen av den verksamhet och ekonomi som är föremål för risken, riskperiodens längd, kreditvärdigheten hos föremålet för risken, kreditvärdigheten hos landet där föremålet för risken finns och andra omständigheter som inverkar på den risk som skall täckas samt konkurrensfaktorerna. Närmare bestämmelser om fastställande av borgensavgiften kan utfärdas genom förordning av statsrådet.*

Vad som ovan bestäms om uppbärandet av avgift för statsborgen och om borgensavgiften tillämpas också på statsgarantier och den garantiavgift som skall uppbäras för dem.

15 a §

Tillsyn över borgen och garanti

Den myndighet som beviljat statsborgen eller statsgaranti har rätt att vid en tidpunkt som myndigheten bestämmer av den för vars ekonomi och verksamhet borgen eller garantin har beviljats få sådana uppgifter och

utredningar som behövs vid tillsynen över att villkoren för borgen eller garantin iakttas, samt rätt att granska ekonomin och verksamheten hos denna. När det gäller statsborgen har myndigheten rätt att få ovan avsedda uppgifter och utredningar också av borgenären, då borgen har beviljats för tryggande av dennes fordringar.

Denna lag träder i kraft den 200 . Bestämmelserna om kapitallån i 4 a § tillämpas dock först från den 1 januari 2002. Denna lag tillämpas inte på statsborgen och statsgaranti som har beviljats före lagens ikraftträdande.